

Qorti Tal-Maġistrati Malta
Bhala Qorti ta`Ġudikatura Kriminali
Maġistrat

Dr. VICTOR GEORGE AXIAK

Seduta tad- Distrett Zejtun (5Z)
Referenza tal-Każ: D5Z-00138-2019-6

Il-Pulizija(Spettur TREVOR VICTOR MICALLEF)

Vs

Pauline Vella (K.I. Nru. 38275M)

Illum, 30 ta' Jannar 2020

Il-Qorti,

Rat li l-imputata Pauline Vella ta 45 sena, bin ALFRED u VINCENZA xebba AZZOPARDI imwielda gewwa PIETA [Tal-Pietà] nhar 30 ta` Dicembru 1974 u residenti fil-fond 46, Belveder, Fl 1, Triq il-Qadi, Zejtun u detentur tal-karta tal-identita` bin-numru 38275M giet akkuzata bis-segwenti akkuzi:

“Talli bejn it-13/7/2019 u x-xahar t`Ottubru 2019 gewwa l-Gzejjer Maltin:

[1] Minghajr l-hsieb li tisraq jew li taghmel hsara kontra l-ligi, izda biss biex tezercita dritt li tippretendi li ghandek, gieghelt bl-awtorita tieghek innifsek lil xi hadd jhallas dejn jew jesegwixxi obligazzjoni tkun li tkun jew fixkilt lil CARL GRECH U LARA RUNCO fil-pussess ta` hwejjga b`xi mod iehor kontra l-ligi jew indhalt fi hwejjeg ta`haddiehor (Kap 9 Artiklu 85(1))”

Rat l-akkuzi u l-ligi, ossia Kap 9 Artiklu 85(1)

Semgħet ix-xhieda imressqa quddiem il-Qorti

Fliet l-atti kollha processwali.

Ikkunsidrat

Illi mix-xhiedha ta' **WPS 219 E. Galea Abela** (moghtija permezz ta' affidavit), tal-kwerelanti **Dr. Carl Grech** u l-**Perit Lara Runco**, tal-imputata innifsha **Pauline Vella** u kif ukoll ta' zewgħa **Lawrence Vella** lkoll moghtija *seduta stante* fis-seduta tat-30 ta' Jannar 2020, hareg illi l-kwistjoni tirrigwarda kantina jew giebja (il-kwerelanti isejjhula kantina filwaqt li għall-imputata u għal zewgħa din m'hija xejn hlief giebja) li parti minnha tigi sottostanti l-fond proprjeta' tal-imputata u ta' zewgħa (32, Dar il-Hagriet, Misrah Bonici, Zejtun) u parti ohra tigi taht il-fond proprjeta' tal-kwerelanti (33, Misrah Gregorio Bonici, Zejtun).

Illi skond il-kwerelanti huma kienu xtraw il-proprjeta' in kwistjoni f'xi zmien fl-ewwel xhur tal-2019. F'April 2019, meta l-kwerelanti htiegilhom jagħmlu *condition report* (fol 20) tal-proprjeta' adjacenti minhabba li kienu ser jibdew xogħolijiet ta' zvilupp fl-istess proprjeta', huma marru fuq is-sit tal-proprjeta' adjacenti fejn hemmhekk setghu jinnutaw illi fil-kcina (i.e. tal-imputata u ta' zewgħa) il-madum kien shih u cioe' ma' kien hemm l-ebda madum maqluh mill-art. Skond il-kwerelanti huma kienu jafu bil-kantina taht il-proprjeta' tagħhom tant illi anke għamlu 3D Survey tal-istess (ara fol 44). Mill-provi hareg ukoll illi f'Lulju 2019 filwaqt li l-imputata u zewgħa kienu qegħdin jagħmlu xi xogħolijiet fid-dar tagħhom, dawn nifdu fil-kantina mill-kcina tagħhom. F'dan l-istadju, il-kwerelanti avvicinau fejn infurmawhom illi dik il-kantina kienet proprjeta' tagħhom avolja kienet parzjalment ukoll taht il-proprjeta' tal-imputata (u ta' zewgħa). Jidher illi l-imputata u zewgħa ma' qablux u ddeciedew li jkomplu bix-xogħolijiet anke wara li l-kwerelanti wissewhom li dak li kien qegħdin jagħmlu kien illegali. Gewwa l-kantina/giebja filfatt spicca xi madum tal-kcina u anke tnizzel barmil mill-imputata u zewgħa sabiex fi kliem zewgħa jaraw kemm kienet fonda il-kantina. Sussegwentement il-kwerelanti pprezentaw kwerela lill-Pulizija Ezekuttiva.

Illi mill-provi hareg car illi l-imputata u zewgħa qed jikkuntestaw mhux biss it-titolu tal-kwerelanti fuq il-kantina (jew kif isejjhulha huma, giebja) izda saħansitra l-pussess tal-imsemmi kantina mill-kwerelanti. F'dan ir-rigward difatti l-imputata u zewgħa jinsabu għaddejn fi proceduri gudizzjarji separati mal-kwerelanti, ta' natura civili, f'dak li għandu x'jaqsam l-allegat *spoll* u anke l-*actio rei vindicatoria*. Manadakollu m'huwiex il-kompitu ta' din il-Qorti li tezamina xi kuntratti jew inkella tara minn huwa l-proprjetarju tal-kantina jew giebja, għaliex l-artikolu in kwistjoni (Kap 9 Artiklu 85(1)) jiprotegi lil pussessur u mhux necessarjament lis-sid.

Illi l-Qorti ma' taqbilx mas-sottomissjoni tal-abbli avukat tal-imputata illi l-ezistenza ta' katusi li jsorgu mill-bitha tagħha għal gol-kantina/giebja hija minna nfusha prova illi l-imputata kellha pussess, esklussiv jew le, tal-istess kantina/giebja ad esklussjoni tal-awturi tal-kwerelanti.

Illi fir-rigward tar-reat ta' ragon fattasi taht l-artikolu 85 ingħad minn din il-Qorti fis-sentenza fl-ismijiet: **“Il-Pulizija (Spettur Antonello Grech) v Michael Portelli”** (Rif Nru. 484/2004 CSH, deciza 20 ta' Lulju 2006) illi *“l-azzjoni bazata fuq l-artikolu 85 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta hija speci ta' zona grigia bejn il-kamp civili u dak kriminali, tant li Sir Andrew Jameson, meta kien qed jigi abbażat l-Kodici Penali Malti, kien osserva fir-rapport tieghu fir-rigward li:*

It is doubtful whether acts of this kind could not be better left to the operation of the ordinary civil remedies by way of interdict on claim for damages...” [vide Professur Sir Anthony Mamo – Notes on Criminal Law – parte speciale Vol II]

Ir-reat ta' ragon fattasi mhux meqjuz bhala reat kontra l-proprjeta izda bhala delitt kontra l-amministrazzjoni tal-gustizzja w amministrazzjoni pubblici ohra.

Dan l-artikolu tal-ligi 85 tal-Kap 9 jittutela l-pussess u mhux il-proprjeta. [vide Il-Pulizija v Joseph Bongailas deciz mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar t-tnejn w ghoxrin ta' Ottubru 2001].

Fil-fatt gie enuncjat fis-sentenza Il-Pulizija v John Vassallo deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar t-tnejn w ghoxrin ta' Marzu 1991 li: "Taht l-artikolu 85 ma hemm ebda bzonn li jigi ppruvat xi element ta' pussess aktar sostanzjali minnhekk. Id-dicitura tal-artikolu hija cara u l-legislatur certament ried li jigi evitat kull tfixkil, hu ta' liema natura hu, anke fis-semplici pussess. Tali pussess jinkludi wkoll, kif gie ripetutament deciz mill-Qorti tal-Appell Kriminali, anke is-semplici drittijiet normalment kompetenti lil persuna koncernati."

L-ispiritu dwar dan r-reat jispegjah il-Carrara bhala d-disprezz lejn il-proceduri gudizzjarji:

"Lo spirito della giustizia costituisce la indole giuridica di questo reato; e tali spirito ricorre nel caso, tanto intrinsecamente quanto estrinsecamente. Ricorre intrinsecamente perche di fatto il fatto usura la prerogative del Magistrato. Ricorre estrinsecamente perche il privato, cosi facendo mostra di non aver fiducia nel Magistrato." [Programme Vol V para 2855]

Il-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza moghtija nhar t-tnejn w ghoxrin ta' April 1961, [vol XLV. 11. 942] fl-ismijiet Il-Pulizija v Antonia Cremona qalet li:

"Id-disposizzjoni tal-ligi li tikkontempla r-reat ta' ragion fattasi, hija intiza biex il-privat li jippretendi xi drittijiet, ma jissostitwix l-azzjoni tieghu ghal dik tat-tribunali, meta jista jirrikorri lejhom. Hi gusta jew le l-pretenzjoni tieghu, hu ma jistax minn rajh, jezercita dawk d-drittijiet li hu jippretendi li ghandu."

... Kif osservat minn din il-Qorti fis-sentenza moghtija nhar l-ghoxrin ta' Lulju 1950 fl-ismijiet Il-Pulizija v Giovanni Schembri u dik moghtija nhar l-ebatax ta' Dicembru 1957 fl-ismijiet Il-Pulizija v Salvatore Farrugia u dan fuq t-tghalim tal-Carrara [Programma Vol V para 2850] hu cert li l-elementi kostituttivi ta' dan r-reat ta' ragion fattasi huma erbgha cioe:

1. **L-att estern li jispolja lil haddiehor minn haga li jkun qed igawdi** u li jkun esegwit kontra l-opposizzjoni espressa jew prezunta ta' dan il-haddiehor;
2. **Il-kredenza li l-att qed isir b'ezercizzju tad-dritt** – ghalkemm r-reat jissejjah ezercizzju arbitrarju ta' pretenzjonijiet – jew iktar komunement u gratifikament ragion fattasi;
3. **Il-koxjenza** fl-agent li hu qed jaghmel di privato braccio dak li jmesssu jsir permezz tal-awtorita pubblika; u
4. In-nuqqas ta' titolu li jrendi l-fatt aktar gravi."

Ikkunsidrat

Illi wara li kellha cans tisma' lill-erba' protagonisti f'din il-kawza, cioe' lill-kwerelanti, lill-imputata u lir-ragel tal-imputata, u wara li ezaminat id-dokumenti esebiti, il-Qorti hija konvinta moralment illi independentement minn min huwa l-proprietarju tal-kantina, il-kwerelanti jew l-awturi taghhom kellhom il-pussess rikjest mill-ligi fuq l-istess kantina ghalkemm l-imputata u zewgha emmnu li kellhom id-dritt illi jaghmlu dak li ghamlu anke jekk kienu jafu, jew ragjonevolment kellhom ikunu jafu illi kienu qed jiehd u l-ligi b'idejhom minflok ma' rrikorew ghall-awtorita' pubblika. L-imputata u zewgha kienu jaf ukoll illi dak li kienu ser jaghmlu ma' kellux il-kunsens tal-kwerelanti peress illi dawn kienu diga bil-kelma t-tajba nfirmawhom illi skond huma, l-kantina kienet proprjeta' taghhom.

Illi f'dak l-istadju dak li kellhom jaghmlu l-imputata u zewgha kien li jaghlqu l-bokka li nfethet fil-kcina sakemm jiehd u direzzjoni mill-Qorti dwar kif jistghu jipprocedu u dan permezz tal-ftuh ta' proceduri gudizzjarji appoziti. Certament ma' kellhomx jibqghu ghaddejin bix-xogholijiet u addirittura jnizzlu barmil sabiex jaraw kemm hija fonda l-istess kantina.

Illi ghalhekk l-akkuzi kif imressqa jirrizultaw ippruvati sal-grad rikjest mill-ligi.

Decide

Ghalhekk, il-Qorti, wara li rat l-artikoli tal-ligi u cioe l-Artikolu 85 u l-Artikolu 377(5) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta issib lill-imputata hatja ta' l-akkuza migjuba kontra taghha u timmultaha multa ta' mitt euro (€ 100). Inoltre tordnalha sabiex fi zmien tlett gimghat millum tirripristina l-bokka in kwistjoni taht sorveljanza ta' perit ghal status quo ante billi din tigi maghluqa b'mod permanenti.

Dr. VICTOR GEORGE AXIAK
Magistrat

Yesenia Maria Pace
Deputat Registratur